

**ผลผลิตเกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ
กิจกรรม การพัฒนาเกษตรกร พัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน**

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสถานการณ์ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน ๗.๖ ล้านครัวเรือน (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ๒๕๖๗) พบว่า ภาคการเกษตรยังต้องเผชิญปัญหาและได้รับความเดือดร้อนต่าง ๆ ทั้งด้านการผลิต รายได้ และคุณภาพชีวิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนภัยธรรมชาติ ได้ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเกษตรกรเป็นอย่างมากซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ถูกต้อง มีแผนการพัฒนาการเกษตรเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่ดีและเหมาะสม ตลอดจนการเฝ้าระวังและแจ้งเหตุภัยธรรมชาติ เหตุการณ์ฉุกเฉินทางการเกษตรต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในการที่จะได้ดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือ ได้อย่างทันต่อเหตุการณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตร การให้บริการแก่เกษตรกรในระดับพื้นที่มาโดยตลอด ซึ่งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวผ่านการดำเนินงานพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกร (อกษ.) ในแต่ละสาขาที่หน่วยงานนั้น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบ โดยเกษตรกรหมู่บ้านถือเป็นอาสาสมัครเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตรที่เปรียบเสมือนเป็นเครือข่ายการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับมอบหมายจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ซึ่งถือเป็นผู้แทนของ อกษ. ที่มีในหมู่บ้านโดยคัดเลือกตามกระบวนการเป็นผู้แทนอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ๑ คน/หมู่บ้าน เรียกว่า อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) และแต่งตั้งคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรกรในระดับต่าง ๆ ภายใต้ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อให้การพัฒนาและขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตรกรซึ่งจำเป็นต้องมีการจัดประชุมคณะกรรมการ/คณะทำงาน สัมมนาเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตรกร และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของอาสาสมัครเกษตรกรในแต่ละระดับต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรกรให้มีแนวคิดความรู้ ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพและการปฏิบัติงานสนับสนุนภาครัฐตามบทบาทหน้าที่ และส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง และเชื่อมโยงหน่วยงานภาคีต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของอาสาสมัครเกษตรกร รวมถึงการสร้างการรับรู้ในงานอาสาสมัครเกษตรกร การสร้างขวัญกำลังใจ และเชิดชูเกียรติอาสาสมัครเกษตรกรในฐานะผู้มีจิตอาสาทำงานเพื่อสังคมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเพิ่มศักยภาพของอาสาสมัครเกษตรกรในการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานพัฒนาการเกษตรของพื้นที่ และการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่

๒.๒ เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการทำงานให้แก่อาสาสมัครเกษตรกรและอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน

๒.๓ เพื่อสร้างการรับรู้การขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตรกรและเชิดชูเกียรติอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านในการปฏิบัติงานจิตอาสาสนับสนุนภารกิจหน่วยงานภาครัฐแก่สาธารณชน

๓. เป้าหมาย

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน ๑๐ ราย

๔. สถานที่ดำเนินการ

ณ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลดอนพุท (อาคารเขียว) อำเภอดอนพุท จังหวัดสระบุรี

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘ ระยะเวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

๖. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๖.๑ การขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร

การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตร (จำนวน ๑๐ ราย)

๖.๑.๑ การเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

๑) เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่ออบรมให้ความรู้ และทักษะแก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่คัดเลือกตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๐ ราย จำนวน ๑ ครั้ง ๑ วัน เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้พัฒนาทักษะการทำงานและสมรรถนะในการเป็นเกษตรกรผู้นำเชิงจิตอาสา ที่มีความรู้และสามารถให้บริการแนะนำเกษตรกรในพื้นที่ได้ โดยมีกรอบประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๑.๑) ทักษะที่จำเป็นต่อเกษตรกร มุ่งเน้นให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ตระหนักถึงทักษะที่จำเป็น เพื่อให้เกิดความรู้เท่าทันต่อสถานการณ์ในการทำการเกษตรของยุคปัจจุบัน ดังนี้

๑.๑.๑) ทักษะ Growth Mindset & Anti Fragile การคิดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

๑.๑.๒) ทักษะ Learning Skill การเรียนรู้ สร้างความเข้าใจ และจดจำข้อมูลใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๑.๓) ทักษะ Financial Literacy ความรู้ทางการเงิน เป็นความสามารถในการเข้าใจ และบริหารจัดการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการทำการตัดสินใจทางการเงินอย่างชาญฉลาด

๑.๑.๔) ทักษะ Digital Literacy ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบ รวมถึงการเข้าใจและประเมินข้อมูลที่พบในโลกดิจิทัล

๑.๑.๕) ทักษะ ESG Literacy ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ Environmental, Social and Governance (ESG) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการประเมินความยั่งยืนขององค์กร

โดยสามารถคัดเลือกข้อมูลวิชาการ หรือ Case Study ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทั้ง ๕ ข้อ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างการเข้าใจในทักษะดังกล่าวให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

๑.๒) ความรู้ด้านวิชาการ เทคโนโลยี นวัตกรรมด้านการเกษตร เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้มีองค์ความรู้ แนวคิด และหลักการในการทำการเกษตรที่ดีและทันสมัย สามารถนำไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และแนะนำให้เกษตรกรในพื้นที่ที่สนใจเบื้องต้นได้ โดยสามารถเลือกประเด็นเรียนรู้จากกรอบประเด็นที่กำหนด ดังนี้

๑.๒.๑) เทคโนโลยีด้านการทำการเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture)

๑.๒.๒) การทำเกษตรสมัยใหม่/การทำเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming)

๑.๒.๓) การทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Climate Smart/Regenerative Agriculture)

/๑.๒.๔) ประเด็น...

๑.๒.๔) ประเด็นการทำการเกษตรอื่น ๆ ที่พิจารณาแล้วว่าเป็นประโยชน์ เป็นนวัตกรรมที่น่าสนใจ และจำเป็นต่ออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่ควรรู้เท่าทันเทคโนโลยีทางการเกษตร

๑.๓) ความรู้ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติและสนับสนุนหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถเลือกประเด็นการเรียนรู้จากกรอบประเด็นที่กำหนด ดังนี้

๑.๓.๑) กระบวนการช่วยเหลือภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๑.๓.๒) การสำรวจการระบาดของศัตรูพืช

๑.๓.๓) กระบวนการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

๑.๓.๔) เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร

๑.๓.๕) ทักษะอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรว่าจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตร

หมู่บ้าน

สำนักงานเกษตรอำเภอ สรุปเนื้อหาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และจัดทำรายงานสรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดรวบรวมเพื่อทำรายงานส่งกรมส่งเสริมการเกษตรต่อไป

หมายเหตุ กำหนดส่งเป็นไฟล์ PDF ทาง E - mail: saraburi@doae.go.th หลังดำเนินการภายใน ๓๐ วัน

๗. งบประมาณ

งบประมาณประจำปี พ.ศ.๒๕๖๙ แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ผลผลิตเกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ (๐๗๐๑๑ ๓๐๒๐๐ ๑๐๐๒๐ ๐๐๐๐๐) กิจกรรมการพัฒนาเกษตรกร (๐๗๐๑๑ ๖๙๘๓ ๘๙๙๐ ๐๐๐๐) พัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน การส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตร เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) งบประมาณ ๒,๐๐๐ บาท (สองพันบาทถ้วน) โดยมีรายละเอียดดังนี้

๗.๑ ค่าอาหารกลางวันสำหรับเกษตรกร จำนวน ๑๐ รายๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๗.๒ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๑๐ รายๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๕๐๐ บาท

๗.๓ กระดาษ เอ ๔ ขนาด ๘๐ แกรม จำนวน ๒ รีม

๗.๔ ปากกาลูกลื่น จำนวน ๑๐ ด้าม

๗.๕ สมุดปกอ่อน จำนวน ๑๐ เล่ม

๗.๖ กระดาษบุรุษ จำนวน ๑๔ แผ่น

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๐๐๐ บาท

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต (output)

จำนวนอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่ได้รับการอบรมพัฒนาทักษะการทำงานและสมรรถนะในการประกอบอาชีพการเกษตร และการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

๘.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพการเกษตร สามารถวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพื้นที่และสินค้า ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ให้บริการช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้ และตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานด้านจิตอาสาเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

๘.๓ ตัวชี้วัด

- เชิงปริมาณ

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๓๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการประกอบอาชีพและพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตร เพื่อนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตรของตนเองและการปฏิบัติงานในบทบาทอาสาสมัครเกษตร

- เชิงคุณภาพ

ร้อยละ ๗๐ ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้และสามารถปฏิบัติงานสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐได้ตรงตามนโยบายภาครัฐ และให้บริการช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ระบุประโยชน์ การเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะได้เมื่อสิ้นสุดโครงการ ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์)

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีสมรรถนะ ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพการเกษตรของตนเอง มีความพร้อมในการเป็นเกษตรกรผู้นำ และมีกระบวนการปฏิบัติงานในฐานะภาคีเครือข่ายการพัฒนาการเกษตร ประสานความช่วยเหลือ สนับสนุนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์ที่รวดเร็วและครอบคลุมทั่วถึง

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาววันนิสา วงศ์ษา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร